

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
(ΣΗΜΑΤΑ, ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΓΜΑΤΑ)

ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ και ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΑΝΤΙΛΗΨΗ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

**ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ και ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΑΝΤΙΛΗΨΗ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ**

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει τα πορίσματα της ποσοτικής έρευνας, όπως αυτά βελτιώθηκαν και εξειδικεύτηκαν με βάση τις απόψεις εμπειρογνομόνων που συνελέγησαν στο ποιοτικό στάδιο της έρευνας και κατά την επισκόπηση της βιβλιογραφίας. Το πρώτο μέρος των πορισμάτων καταδεικνύει ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες διάκεινται καταρχήν ευνοϊκά έναντι της κατοχύρωσης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), καθώς έχουν πεισθεί ότι πρόκειται για σημαντικό πυλώνα της οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης της χώρας τους και στηρίζουν την εφαρμογή και την επιβολή των συναφών κανονισμών. Ωστόσο, τα πορίσματα της έρευνας δείχνουν επίσης ότι, παρότι μόλις το ένα δέκατο των Ευρωπαίων παραδέχεται ανοικτά ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες παρέβη τους κανόνες προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΙ), άνω του ενός τρίτου των ερωτηθέντων ανέχεται ανάλογες συμπεριφορές σε ατομικό επίπεδο.

Το παράδοξο έγκειται στο γεγονός ότι οι δύο αυτές στάσεις δεν αποκλείουν η μία την άλλη. Η μεγάλη πλειονότητα των πολιτών της ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά την κατοχύρωση των ΔΔΙ, ταυτόχρονα όμως κρίνει, σε προσωπικό επίπεδο, ότι η παράβαση των συναφών κανόνων μπορεί να δικαιολογείται στο πλαίσιο της προσπάθειας αντιστάθμισης των συνεπειών που συνεπάγεται η περιορισμένη αγοραστική τους δύναμη ή στο πλαίσιο της αντίθεσής τους προς το κυρίαρχο οικονομικό μοντέλο της οικονομίας της αγοράς και των ακριβών εμπορικών σημάτων. Η φανερή αυτή αντίφαση καταδεικνύει το κενό που υπάρχει μεταξύ των κοινά αποδεκτών αρχών (οι οποίες είναι εύλογο να εφαρμόζονται στο επίπεδο του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου) και του πραγματικού –πιθανόν πιο εστιασμένου στις ατομικές ανάγκες– τρόπου ζωής σε ατομικό επίπεδο.

Η ασυνέπεια αυτή ενδέχεται να οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη κατανόησης της αξίας της ΔΙ, καθώς και στο γεγονός ότι η μεγάλη πλειονότητα των Ευρωπαίων πιστεύει ότι η προστασία της ΔΙ δεν διασφαλίζει πρωτίστως οφέλη για τους καταναλωτές και τους πολίτες, αλλά για τις επιχειρήσεις και τις καλλιτεχνικές ελίτ. Στο ερώτημα «ποιος ωφελείται περισσότερο από την προστασία της ΔΙ», μόνο το 11% των πολιτών της ΕΕ ανέφερε τους καταναλωτές, ενώ ποσοστό μικρότερο από το 20% ανέφερε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εξάλλου, ποσοστό άνω του 40% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι η προστασία της ΔΙ συνεπάγεται πρωτίστως οφέλη για τις μεγάλες επιχειρήσεις και τους διάσημους καλλιτέχνες και, σε μικρότερο βαθμό, για τους εφευρέτες.

Ως εκ τούτου, είναι προφανές ότι πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να καταδειχθούν τα οφέλη που συνεπάγεται η κατοχύρωση της διανοητικής ιδιοκτησίας στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων πολιτών. Η προσπάθεια αυτή πρέπει, ιδίως, να εστιάσει στις νεότερες γενιές, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές σε σχέση με τις άλλες ηλικιακές ομάδες.

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

I – ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΗΛΩΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Οι Ευρωπαίοι είναι προσηλωμένοι στην αρχή της προστασίας της ΔΙ ως θεμελιώδες συστατικό της οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης της χώρας τους. Η προσήλωσή τους στην αρχή της προστασίας της ΔΙ απορρέει από την ελεύθερη βούλησή τους, βασίζεται δε, αφενός, στην άποψη ότι τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας συνιστούν εύλογη αμοιβή για την καλλιτεχνική δημιουργία και, αφετέρου, στην κοινή διαπίστωση ότι η κατοχύρωση της διανοητικής ιδιοκτησίας συμβάλλει στη βελτίωση και στην εγγύηση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών.

- Το 96% των πολιτών της ΕΕ συμφωνεί ότι είναι σημαντικό οι εφευρέτες, οι δημιουργοί και οι καλλιτέχνες-ερμηνευτές να έχουν τη δυνατότητα προστασίας των δικαιωμάτων τους και να αμείβονται για το έργο τους.
- Το 86% των πολιτών της ΕΕ συμφωνεί ότι η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας είναι σημαντική επειδή συμβάλλει στη βελτίωση και την εγγύηση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Η πλειονότητα των πολιτών της ΕΕ αναγνωρίζει, επίσης, το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η διανοητική ιδιοκτησία στο πεδίο της καινοτομίας και των οικονομικών επιδόσεων.

- Το 76% των πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την άποψη ότι η καινοτομία και η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας αποτελούν έννοιες αλληλένδετες, καθώς η μία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την άλλη.
- Το 69% συμφωνεί με την άποψη ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας συμβάλλουν πολύ περισσότερο από άλλες επιχειρήσεις στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη.
- Το 67% των πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την άποψη ότι χωρίς την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας θα επικρατούσε οικονομικό χάος.

Η προσήλωση στην αρχή της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας ωθεί τη μεγάλη πλειονότητα των Ευρωπαίων να καταδικάζει συμπεριφορές οι οποίες παραβιάζουν κανόνες του δικαίου προστασίας της ΔΙ, και πιο συγκεκριμένα την αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Μικρή μόνο μερίδα των πολιτών της ΕΕ θεωρεί αυτή τη συμπεριφορά αποδεκτή.

- Το 84% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ διαφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης είναι αποδεκτή όταν αφορά προϊόντα πολυτελείας».
- Το 79% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ διαφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης είναι αποδεκτή όταν αφορά αυθεντικά προϊόντα τα οποία δεν διατίθενται στον τόπο διαμονής τους».
- Το 74% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ διαφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης είναι αποδεκτή όταν η τιμή του αυθεντικού προϊόντος είναι υπερβολικά υψηλή».
- Το 81% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης έχει καταστροφικές συνέπειες για τις επιχειρήσεις και τις θέσεις εργασίας».

- Το 71% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης ενισχύει την παιδική εργασία και την παράνομη εμπορία».

Το ποσοστό των δηλωθεισών αγορών προϊόντων παραποίησης/απομίμησης ή παράνομης μεταφόρτωσης μέσω Διαδικτύου από τους πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ που συμμετείχαν στην έρευνα είναι ιδιαίτερα χαμηλό: πάνω από εννέα στους δέκα Ευρωπαίους δηλώνουν ότι δεν έχουν αγοράσει ποτέ προϊόντα παραποίησης/απομίμησης ούτε έχουν προβεί σε παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου από το Διαδίκτυο κατά τους τελευταίους 12 μήνες.

- Το 9% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ δήλωσε ότι εκ προθέσεως απέκτησε πρόσβαση, μεταφόρτωσε περιεχόμενο ή παρακολούθησε σε συνεχή ροή παράνομο περιεχόμενο από το Διαδίκτυο κατά τους τελευταίους 12 μήνες.
- Το 4% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ δήλωσε ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες αγόρασε με πρόθεση προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και το 6% ότι αγόρασε προϊόντα παραποίησης/απομίμησης ως αποτέλεσμα παραπλάνησης.

Ωστόσο, η δημογραφική ανάλυση αποτελεί έναν εν δυνάμει ενδιαφέροντα παράγοντα βελτίωσης των πορισμάτων:

- Όσον αφορά την παράνομη μεταφόρτωση και την πρόσβαση σε προστατευμένο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, ο αντίκτυπος της ηλικίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός: το 26% των πολιτών μεταξύ 15 και 24 ετών δηλώνει ότι έχει μεταφορτώσει ή αποκτήσει παράνομα πρόσβαση σε περιεχόμενο το οποίο προστατεύεται βάσει δικαιωμάτων δημιουργού κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Το σχετικό ποσοστό μειώνεται στο 17% για τις ηλικίες μεταξύ 25 έως 34 ετών, σε 9% για τις ηλικίες μεταξύ 35 και 44 ετών, σε 5% για τις ηλικίες μεταξύ 45 και 54 ετών και κάτω του 2% για τις ηλικίες άνω των 55 ετών.
- Τα δύο φύλα παρουσιάζουν παρόμοιες αγοραστικές συνήθειες όσον αφορά τα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης. Εντούτοις, το ποσοστό των ανδρών που προέβη σε παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου από το Διαδίκτυο τους τελευταίους 12 μήνες είναι διπλάσιο του αντίστοιχου ποσοστού των γυναικών (13% για τους άνδρες έναντι 6% για τις γυναίκες). Η τάση αυτή παρατηρείται επίσης στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών, όπου το ποσοστό των ανδρών οι οποίοι έχουν αγοράσει προϊόντα παραποίησης/απομίμησης δεν απέχει πολύ από το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών (7% για τους άνδρες έναντι 5% για τις γυναίκες). Αντίθετα, το ποσοστό των ανδρών ηλικίας 15 έως 24 ετών που δηλώνουν ότι απέκτησαν με πρόθεση πρόσβαση, μεταφόρτωσαν ή παρακολούθησαν σε συνεχή ροή παράνομο περιεχόμενο από το Διαδίκτυο υπερβαίνει κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών της ίδιας ηλικιακής ομάδας (31% για τους άνδρες έναντι 21% για τις γυναίκες).
- Παρομοίως, το επίπεδο εκπαίδευσης δεν φαίνεται να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την εκούσια αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Αντίθετα, έχει σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά την παράνομη μεταφόρτωση/ παρακολούθηση σε συνεχή ροή και την πρόσβαση σε προστατευόμενο, βάσει δικαιωμάτων δημιουργού, περιεχόμενο στο Διαδίκτυο: το 3% των Ευρωπαίων οι οποίοι περάτωσαν τις σπουδές τους πριν από τη συμπλήρωση του 15ου έτους της ηλικίας τους δηλώνει ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες έχει μεταφορτώσει παράνομα περιεχόμενο ή έχει αποκτήσει παράνομα πρόσβαση σε περιεχόμενο το οποίο προστατεύεται βάσει δικαιωμάτων δημιουργού. Το ποσοστό

αυτό αυξάνεται σε 6% μεταξύ των πολιτών που περάτωσαν τις σπουδές τους μεταξύ του 16ου και του 19ου έτους της ηλικίας τους, στο 10% μεταξύ όσων περάτωσαν τις σπουδές τους μετά το 20ό έτος της ηλικίας τους και στο 27% μεταξύ των πολιτών που ακόμη σπουδάζουν. Τέλος, διαφορές παρατηρούνται μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των κρατών μελών με βάση την ημερομηνία προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση: το 13% των πολιτών των κρατών μελών τα οποία προσχώρησαν στην ΕΕ μετά το 2004 δηλώνει ότι έχει αγοράσει προϊόντα παραποίησης/ απομίμησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ στα υπόλοιπα 15 κράτη μέλη το σχετικό ποσοστό είναι υποτριπλάσιο (4%). Ανάλογη απόκλιση δεν παρατηρείται όσον αφορά την παράνομη μεταφόρτωση ή πρόσβαση, όπου οι διαφορές είναι ελάχιστες.

II – ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΠΙΟ ΣΥΝΘΕΤΗ ΚΑΙ ΕΝΙΟΤΕ ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εκ πρώτης όψεως, τα πορίσματα της έρευνας καταδεικνύουν τις εν γένει θετικές θεωρητικές απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με τη ΔΙ. Ωστόσο, τα εν λόγω πορίσματα χρήζουν εξέτασης υπό το πρίσμα μίας ενδελεχούς υποκειμενικής ανάλυσης.

Η κατανόηση της ΔΙ και των συναφών εννοιών από τους Ευρωπαίους πόρρω απέχει από το να είναι συνεπής, αποκαλύπτει δε σημαντικά κενά μεταξύ υποκειμενικής αξιολόγησης/«υποκειμενικής κατανόησης» και επαληθευμένης/«αντικειμενικής» κατανόησης.

Υπάρχει προφανής αντίφαση και απόκλιση μεταξύ της υποκειμενικής αντίληψης που οι Ευρωπαίοι δηλώνουν ότι έχουν για τη ΔΙ και της αντικειμενικής γνώσης που πραγματικά έχουν γι' αυτήν.

Τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων ισχυρίζονται ότι αντιλαμβάνονται το νόημα του όρου «διανοητική ιδιοκτησία» και των συναφών όρων όπως δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαιώματα δημιουργού, σήματα, κ.λ.π.

- Το 73% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ δηλώνει ότι αντιλαμβάνεται σε βάθος το νόημα του όρου «διανοητική ιδιοκτησία».
- Το 85% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ δηλώνει ότι αντιλαμβάνεται σε βάθος το νόημα του όρου «δικαιώματα δημιουργού».
- Το 79% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ δηλώνει ότι αντιλαμβάνεται σε βάθος το νόημα του όρου «δίπλωμα ευρεσιτεχνίας».

Ωστόσο, οι δείκτες αντικειμενικής γνώσης παρέχουν διαφορετική εικόνα – μόνο το 13% των Ευρωπαίων αντιλαμβάνεται επί της ουσίας το νόημα του όρου ΔΙ, το 51% διαθέτει μέτρια γνώση και το 37% ανεπαρκή γνώση.

- Το 46% των ερωτηθέντων Ευρωπαίων γνωρίζει ότι η πρόταση «Μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος, οι εφευρέσεις που προστατεύονται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μπορούν να τύχουν αντιγραφής νομίμως» είναι ορθή.

- Το 34% των ερωτηθέντων Ευρωπαίων γνωρίζει ότι η πρόταση «Οι γεωγραφικές ενδείξεις είναι αναλυτικές πληροφορίες οι οποίες επισημαίνονται στα προϊόντα και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κατασκευαστή σε περίπτωση καταγγελίας» είναι εσφαλμένη.
- Το 44% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ γνωρίζει ότι η πρόταση «Το σχέδιο και υπόδειγμα ενός προϊόντος δεν μπορεί να τύχει προστασίας. Δεκτικά προστασίας είναι μόνον ο λογότυπος και η επωνυμία του προϊόντος» είναι εσφαλμένη.

Συμπερασματικά, η ΔΙ και οι κύριοι συναφείς όροι είναι περισσότερο γνωστοί στους Ευρωπαίους εξ ακοής παρά επί της ουσίας.

Το δεύτερο στοιχείο που χρήζει ανάλυσης σε σχέση με τη σθεναρή προσήλωση των Ευρωπαίων στις αρχές της ΔΙ είναι ο βαθμός ανοχής έναντι της άποψης ότι οι παραβάσεις κανόνων του ΔΔΙ είναι δυνατόν να θεωρηθούν εύλογες.

Μια σημαντική μερίδα Ευρωπαίων (περίπου το ένα τρίτο) διάκειται ευνοϊκά έναντι της παραποίησης/απομίμησης, καθώς θεωρεί ότι συνιστά αφενός ένα «έξυπνο» μέσο διατηρήσης της αγοραστικής τους δύναμης και, αφετέρου, «πράξη διαμαρτυρίας» έναντι των ακριβών εμπορικών σημάτων και της ανισορροπίας του οικονομικού συστήματος.

Η παραποίηση/απομίμηση, παρότι καταδικαστέα σε ηθικό επίπεδο και δεχόμενη επικρίσεις λόγω των σημαντικών αρνητικών συνεπειών που συνεπάγεται σε μακροοικονομικό επίπεδο, μπορεί να τύχει ευνοϊκότερης αντιμετώπισης σε ατομικό επίπεδο και υπό το πρίσμα της αποκόμισης προσωπικού οφέλους.

- Το 34% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης αποτελεί έξυπνη αγορά, η οποία επιτρέπει στον αγοραστή να αποκτήσει αντικείμενα της αρεσκείας του και ταυτόχρονα να διατηρήσει την αγοραστική του δύναμη».
- Το 38% των ερωτηθέντων πολιτών της ΕΕ συμφωνεί με την πρόταση «Η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης αποτελεί πράξη διαμαρτυρίας και μέσο αντίστασης έναντι της οικονομίας της αγοράς και των μεγάλων ακριβών εμπορικών σημάτων».

Οι αντιλήψεις αυτές δεν είναι εξίσου αποδεκτές από το σύνολο του πληθυσμού όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Ο βαθμός αποδοχής τους εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την ηλικία, την απασχόληση και τη χώρα διαμονής των συμμετεχόντων στην έρευνα. Οι δύο προτάσεις (η αντιμετώπιση της αγοράς προϊόντων παραποίησης/απομίμησης ως «πράξη διαμαρτυρίας» ή/και ως «έξυπνη αγορά») αντικατοπτρίζουν παρεμφερή πρότυπα συμπεριφοράς:

- **Η ηλικία φαίνεται ότι αποτελεί μια μεταβλητή που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη**, καθώς υπάρχουν ενδείξεις που καταδεικνύουν ότι οι νεαροί πολίτες της ΕΕ συμμερίζονται αυτές τις αντιλήψεις σε μεγαλύτερο βαθμό. Το 49% των

πολιτών της ΕΕ ηλικίας 15 έως 24 ετών συμφωνεί με την άποψη ότι η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης μπορεί να ερμηνευθεί ως «πράξη διαμαρτυρίας». Το ποσοστό αυτό μειώνεται σταθερά όσο αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, καθώς την εν λόγω άποψη συμμερίζεται το 44% των ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών, το 38% των ατόμων ηλικίας 35 έως 44 ετών, το 35% των ατόμων ηλικίας 45 έως 54 ετών, το 34% των ατόμων ηλικίας 55 έως 64 ετών και το 32% των πολιτών ηλικίας 65 ετών και άνω. Ομοίως, το 52% των πολιτών της ΕΕ ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών συμφωνεί με την άποψη ότι η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης αποτελεί για τον καταναλωτή «έξυπνη αγορά». Το ποσοστό αυτό μειώνεται, επίσης, σταθερά όσο αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, καθώς την εν λόγω άποψη συμμερίζεται το 39% των ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών, το 34% των ατόμων ηλικίας 35 έως 44 ετών, το 31% των ατόμων ηλικίας 45 έως 54 ετών, το 29% των ατόμων ηλικίας 55 έως 64 ετών και το 25% των πολιτών ηλικίας 65 ετών και άνω.

- Ο βαθμός αποδοχής των ανωτέρω αντιλήψεων παρουσιάζει επίσης σημαντικές αποκλίσεις ανάλογα με την απασχόληση των ερωτηθέντων. Το 50% των πολιτών της ΕΕ που αναζητούν εργασία συμφωνεί με την πρόταση ότι η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης μπορεί να ερμηνευθεί ως «πράξη διαμαρτυρίας» έναντι ποσοστού 38% κατά μέσο όρο των πολιτών της ΕΕ. Το ποσοστό αυτό είναι επίσης υψηλότερο μεταξύ «προϊσταμένων και επικεφαλής ομάδων» (46%), «χειρωνακτών» (44%), αλλά και –προπάντων– των «σπουδαστών» (50%, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ όσων συμφωνούν με την εν λόγω πρόταση στις επιμέρους επαγγελματικές ομάδες).
- Το επίπεδο εκπαίδευσης δεν επηρεάζει γραμμικά τις απαντήσεις στο συγκεκριμένο ερώτημα. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι πολίτες με το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης (ήτοι όσοι περάτωσαν τις σπουδές τους μετά τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους) παρουσιάζουν το μικρότερο ποσοστό συμφωνίας (το 35% συμφωνεί ότι η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης μπορεί να ερμηνευθεί ως πράξη διαμαρτυρίας).
- Γενικότερα, το ποσοστό συμφωνίας προς τις δύο προτάσεις είναι σημαντικά υψηλότερο στα κράτη μέλη τα οποία προσχώρησαν στην ΕΕ μετά το 2004 (το 45% συμφωνεί με την άποψη ότι η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης μπορεί να ερμηνευθεί ως πράξη διαμαρτυρίας) σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη (όπου με την εν λόγω άποψη συμφωνεί το 36% των πολιτών).

Η ανάλυση των αντιλήψεων και των στάσεων των νεαρών Ευρωπαίων καταδεικνύει ότι οι πολίτες ηλικίας 15 έως 24 ετών δείχνουν μεγαλύτερη ανοχή απέναντι στα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης, καθώς και στην παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου από το Διαδίκτυο.

Πέρα από τα προαναφερθέντα αποτελέσματα, η νέα γενιά τείνει ειδικότερα να πιστεύει ότι η παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου ή η πρόσβαση σε περιεχόμενο το οποίο προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού συνιστά αποδεκτή πράξη, παρότι η πλειονότητα συμμερίζεται τη γενική προσηλωση των πολιτών στις βασικές αρχές της ΔΙ.

- Το 22% των Ευρωπαίων θεωρεί αποδεκτή την παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου ή την πρόσβαση σε περιεχόμενο το οποίο προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού εφόσον δεν υφίσταται νόμιμη εναλλακτική οδός πρόσβασης στη χώρα διαμονής τους. Το σχετικό ποσοστό μεταξύ των πολιτών ηλικίας 15 έως 24 ετών είναι 20 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο (42%).

- Το 42% των Ευρωπαίων θεωρεί αποδεκτή πράξη την παράνομη μεταφόρτωση περιεχομένου ή την πρόσβαση σε περιεχόμενο το οποίο προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού, όταν προορίζεται για προσωπική χρήση. Το σχετικό ποσοστό μεταξύ των πολιτών ηλικίας 15 έως 24 ετών είναι 15 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο, καθώς αγγίζει το 57%.

Η ανάλυση των ερωτημάτων που συνδέονται με τους κύριους δικαιούχους των ΔΔΙ μπορεί να διαφωτίσει σε κάποιο βαθμό το παράδοξο το οποίο επισημάνθηκε ανωτέρω.

Στο ερώτημα «ποιος επωφελείται περισσότερο από την προστασία της ΔΙ», μόνο το ένα δέκατο σχεδόν των Ευρωπαίων απάντησε «οι καταναλωτές», ενώ οι περισσότεροι ανέφεραν τις μεγάλες επιχειρήσεις και τους επιτυχημένους καλλιτέχνες ως κυρίως επωφελούμενους από τη θέσπιση και την επιβολή των συναφών κανόνων.

Η άποψη αυτή ενδέχεται να αντικατοπτρίζει το αίσθημα ότι η ΔΙ εξυπηρετεί κυρίως τα συμφέροντα των ελίτ και καταδεικνύει την έλλειψη κατανόησης ή και τη διαφωνία των ερωτηθέντων με την άποψη ότι η κατοχύρωση της ΔΙ συνεπάγεται πρόσθετη αξία για το σύνολο των Ευρωπαίων πολιτών.

Νόμιμες προσφορές

Στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας, η έρευνα ασχολήθηκε ειδικότερα με τις νόμιμες προσφορές όσον αφορά την πρόσβαση μέσω Διαδικτύου σε περιεχόμενο το οποίο απολαύει της τυπικής προστασίας που παρέχει η κατοχύρωση των δικαιωμάτων δημιουργού (μουσική, κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικά θεάματα, βιβλία, αθλητικά γεγονότα σε απευθείας μετάδοση, φωτογραφίες, εφημερίδες ή βιντεοπαιχνίδια).

Η ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τις προσφορές νόμιμης μεταφόρτωσης περιεχομένου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το περιεχόμενο. Είναι αρκετά υψηλή όσον αφορά τη μουσική (το 65% των Ευρωπαίων γνωρίζει την ύπαρξη νόμιμων προσφορών για τη μεταφόρτωση ή την απευθείας παρακολούθηση μουσικών έργων στη χώρα του σε συνεχή ροή), ενώ περισσότεροι από τους μισούς εκ των ερωτηθέντων γνωρίζουν ότι ανάλογες προσφορές υπάρχουν για κινηματογραφικές ταινίες (56%), εφημερίδες (55%), τηλεοπτικές σειρές (51%) και βιβλία (50%). Λιγότεροι από τους μισούς γνωρίζουν ότι υπάρχουν τέτοιες προσφορές για βιντεοπαιχνίδια (46%), φωτογραφίες (46%) και αθλητικά γεγονότα σε απευθείας μετάδοση (44%).

Η έκταση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις νόμιμες προσφορές στο Διαδίκτυο ποικίλλει σημαντικά από χώρα σε χώρα. Ανεξαρτήτως περιεχομένου, οι νόμιμες προσφορές είναι ευρύτατα γνωστές στις Σκανδιναβικές χώρες (Δανία, Σουηδία, Φινλανδία), στις αγγλοσαξονικές χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία), στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες. Αντίθετα, οι νόμιμες προσφορές είναι ελάχιστα γνωστές –σαφώς λιγότερο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο– στην Κροατία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Πολωνία, τη Μάλτα και την Ιταλία. Δεδομένου ότι οι νεότερες γενιές είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες στις συνέπειες της παράνομης μεταφόρτωσης περιεχομένου, η ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τις νόμιμες προσφορές είναι σημαντικά μεγαλύτερη από τον μέσο όρο. Ανεξαρτήτως του εξεταζόμενου περιεχομένου, η ευαισθητοποίηση των νεότερων γενιών σχετικά με τις νόμιμες προσφορές υπερβαίνει κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

- Το 83% των ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών γνωρίζει ότι στο Διαδίκτυο διατίθενται νόμιμες προσφορές που σχετίζονται με μουσικά έργα.
- Πάνω από τα δύο τρίτα των ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών γνωρίζουν την ύπαρξη νόμιμων προσφορών για πρόσβαση σε κινηματογραφικές ταινίες (67%) ή τηλεοπτικές σειρές (65%).
- Έξι στους δέκα ερωτηθέντες δηλώνουν ότι γνωρίζουν τους τρόπους νόμιμης πρόσβασης σε εφημερίδες (63%), φωτογραφίες (62%) και βιβλία (60%).
- Η πλειονότητα των νέων γνωρίζει τους τρόπους νόμιμης πρόσβασης σε βιντεοπαιχνίδια (55%) και αθλητικά γεγονότα σε απευθείας μετάδοση (55%).

Η ποιότητα και η ποικιλία των νόμιμων προσφορών γίνονται ευμενώς δεκτές από τους Ευρωπαίους. Ωστόσο, ένα σημαντικό ποσοστό νέων ηλικίας 15 έως 24 ετών, σχεδόν το ένα τρίτο, εξακολουθεί να βρίσκει πιο ελκυστικές τις παράνομες προσφορές:

- Το 55% των Ευρωπαίων συμμερίζεται την άποψη ότι «Η ποιότητα του περιεχομένου το οποίο προσφέρεται μέσω νομίμως παρεχόμενων υπηρεσιών είναι τουλάχιστον εξίσου καλή με εκείνη που παρέχουν οι παράνομες λύσεις», ενώ το 27% διαφωνεί. Όσον αφορά τα άτομα που γνωρίζουν καλά αμφότερες τις προσφορές, ήτοι τους νέους, ο λόγος των υποστηρικτών των δύο ειδών προσφορών διαμορφώνεται στο 63%-33% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών και στο 61%-30% μεταξύ ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών. Ως εκ τούτου, το ένα τρίτο των νεαρών Ευρωπαίων θεωρεί ότι το παράνομο περιεχόμενο είναι καλύτερης ποιότητας.
- Το γεγονός ότι οι νόμιμες προσφορές παρουσιάζουν τουλάχιστον την ίδια ποικιλία με τις παράνομες αναγνωρίζεται από το 50% των Ευρωπαίων, ενώ το 30% διαφωνεί με την άποψη αυτή. Ο λόγος των υποστηρικτών των δύο απόψεων διαμορφώνεται στο 55%-39% μεταξύ ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών και στο 54%-37% μεταξύ ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών. Σχεδόν τέσσερις στους δέκα νεαρούς Ευρωπαίους δηλώνουν ότι το παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο παρουσιάζει μεγαλύτερη ποικιλία από το διαθέσιμο νόμιμο περιεχόμενο.
- Το 19% των Ευρωπαίων δεν γνώριζε εάν ένας δικτυακός τόπος ο οποίος παρείχε τη δυνατότητα μεταφόρτωσης μουσικών έργων ή βίντεο είναι νόμιμος ή όχι και το 12% προέβη σε έρευνα προκειμένου να το εξακριβώσει. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω ποσοστά είναι σημαντικά υψηλότερα μεταξύ των νέων ηλικίας 15 έως 24 ετών, καθώς το 42% εξ αυτών δεν γνώριζε εάν ένας δικτυακός τόπος ο οποίος παρείχε δυνατότητα μεταφόρτωσης μουσικών έργων ή βίντεο είναι νόμιμος ή όχι και το 26% προέβη σε έρευνα προκειμένου να το εξακριβώσει.

Η ύπαρξη νόμιμων προσφορών και η συναφής ευαισθητοποίηση ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις δραστηριότητες παράνομης μεταφόρτωσης περιεχομένου, καθώς το 80% των Ευρωπαίων συμφωνεί με την πρόταση «Όταν παρέχεται μια οικονομικά προσιτή νόμιμη επιλογή, προτιμώ την πρόσβαση/μεταφόρτωση/ παρακολούθηση περιεχομένου σε συνεχή ροή μέσω αδειοδοτημένων πλατφορμών αντί των συναφών παράνομων δραστηριοτήτων».

ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ και ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΑΝΤΙΛΗΨΗ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
(ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ)**

Avenida de Europa 4,

E-03008 Alicante, Spain

Tel +34 96 513 9100 - Fax +34 96 513 1344

www.oami.europa.eu

**ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ και ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΑΝΤΙΛΗΨΗ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ**

